

|                  |               |         |
|------------------|---------------|---------|
| НАРОДНО СЪБРАНИЕ |               |         |
| В.№              | 51-554-04-335 |         |
| Член             | 05            | 11 2025 |

**ЧРЕЗ  
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 51-ТО  
НАРОДНО СЪБРАНИЕ  
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН**

13  
15 ✓

**ДО  
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА  
КОМИСИЯТА ПО  
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,**

На основание чл.79, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме писмено предложение за изменение и допълнение на Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (№ 51-502-01-37), както следва:

**1. В §2 (относно чл. 5) се прави следното допълнение:**

**В ал. 1 се създава т. 14:**

„14. етично, безопасно и образователно насочено използване на изкуствения интелект в училищното образование.“

**2. В §5 предложеното изменение на Чл. 11, ал. 1 се оформя като точка 1 и се създава нова т. 2:**

„2. Ал. 3 се изменя по следния начин:

(3) В системата на предучилищното и училищното образование идеологии, религии, доктрини и системи от възгледи и идеи се изучават за постигане на целите по чл. 5, за формиране на национално самочувствие, патриотичен дух, и родолюбие и формиране на добродетели у децата и учениците и при спазване на държавните образователни стандарти и на учебните програми.“

**3. Създава се нов §...:**

**„§...Създава се нов чл. 121а:**

Чл. 121а. Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация се използват в процеса на определяне на добавената стойност, която е елемент от оценката на качеството в училищното образование.“

**4. В § 117 (относно чл. 217) се прави следното изменение:**

**4.1. Точка 2 се изменя по следния начин:**

**„2. Алинея 5 се изменя така:**

(5) Длъжността „директор“ в държавните и общинските институции по този закон се заема за срок от четири години въз основа на конкурс, проведен при условията и по реда на Кодекса на труда и на наредба, издадена от министъра на образованието и науката, съгласувано с министъра на младежта и спорта и с министъра на културата, от органите по ал. 1, 2 или 3 и с участието на представители на общественения съвет на детската градина или училището. Длъжността „директор“ не може да се заема от едно лице за повече от два последователни четиригодишни мандата, като при предсрочно освобождаване за един мандат се смята времето, в което лицето е заемало длъжността „директор“ повече от две години.

**4.2. Точка 3 се изменя по следния начин:**

**„3. Алинея 5 се изменя така:**

(6) В комисията за провеждане на конкурса за заемане на длъжността „директор“ на общинско училище се включват един представител на педагогическия съвет на училището, избран от педагогическия съвет, един представител на регионалното управление на образованието, определен от началника на регионалното управление на образованието, един представител на общинската администрация, определени от кмета на общината и един представител на обществения съвет, като за професионалните гимназии това е представителят на работодателските организации.“.

**5. В § 159 относно § 1 от Допълнителните разпоредби се създава нова точка:**

„..... Създава се нова т. 28:

28. „Пропаганда“ е разпространяване на информация по предубеден или подвеждащ начин, за да се популяризира определена кауза или гледна точка, без да се основава на научното познание в дадената област.“

**МОТИВИ:**

Въвеждането на принцип за етично, безопасно и образователно насочено използване на изкуствения интелект в училищното образование цели да осигури нормативна рамка за бъдещо внедряване на ИИ-базирани платформи и технологии, които могат значително да подобрят качеството на преподаване и учене чрез

персонализирани подходи, адаптивни методи, дигитални асистенти и административна ефективност. Това обаче изисква също така гаранции за защита на личните данни, етична употреба на технологиите, равнопоставеност и широк достъп до иновациите, с цел предотвратяване на нови форми на неравенство, особено при децата от различни социални и демографски групи.

В същото време, във връзка с обсъжданите промени в учебното съдържание, предлагаме подходът към формиране на добродетели и ценности у децата да бъде изцяло приобщаващ и да не води до разделение по религиозен или етнически признак. Наложително е да се избегне въвеждането на конфесионални елементи в задължителното образование, тъй като подобна мярка би могла да доведе до институционално етническо и религиозно разделение, особено в смесени региони, където религиозната принадлежност съвпада с етническата. Това би подкопало усилията за социална кохезия и би създадо риск от конфликти, дискриминация и нарушаване на конституционните принципи за равенство и свобода на съвестта. Изучаването на религии с конфесионални характеристики трябва да остане свободноизбираемо, като държавата следва да създаде условия и да подпомогне подготовката на преподаватели, информираността на родителите и възможностите за организиране на занятия към религиозни институции извън задължителната програма.

В допълнение, предлагаме въвеждането на мандатност за длъжността „директор“ на държавни и общински образователни институции с максимална продължителност от два последователни четиригодишни мандата. Това ще повиши отчетността, ще насърчи фокус върху реални резултати, ще даде възможност за устойчива и стратегическа работа, а също така ще подобри прозрачността и мотивацията за иновации и развитие. От съществено значение за подобряване на качеството на образованието е и въвеждането на механизъм за измерване на т.нар. добавена стойност чрез използване на резултатите от националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити. Създаването на нормативна основа, която признава оценките от тези изпити като обективен инструмент за анализ на напредъка, ще позволи по-точна оценка на ефективността на училищата, както и планиране на интервенции там, където те са най-необходими.

Накрая, предлагаме въвеждане на легална дефиниция на термина „пропаганда“ в допълнителните разпоредби на закона, като: „разпространяване на информация по предубеден или подвеждащ начин, за да се популяризира определена кауза или гледна точка, без да се основава на научното познание в дадената област.“ Тъй като терминът вече присъства в нормативния текст, но без ясно определение, това създава несигурност

у учителите и директорите по отношение на прилагането му. Ясната дефиниция ще улесни прилагането на закона и ще спомогне за опазване на образователната среда от манипулации и едностранчиви въздействия, особено в контекста на дезинформацията и радикализацията в дигиталното пространство.

Всички горепосочени предложения целят да направят българската образователна система по-справедлива, ефективна, иновативна и устойчива, като същевременно я адаптират към съвременната социална, технологична и културна среда.

**ВНОСИТЕЛИ:**

Николай Денков  
Татяна Суганова  
Гюю Гюев